

KE2 Kemian mikromaailma

1. Millainen on kemian mikromaailma

Tässä on vähän johdantoa kurssin. Lukase läpi.

Tästä lähtien kirjoita vihkoon vastaukset kysymyksiin ja tee vihkoon myös sanotut tehtävät.

2. Atomien elektronirakenteet ja niiden mallintaminen

Selvitä elektronikuorista

- miten ne liittyvät elektronin energiaan
- miten ne nimetään
- mikä on pääkvanttiluku n
- montako elektronia millekin kuorelle mahtuu

Selvitä orbitaaleista

- mitä ne ovat
- minkä nimisiä ne ovat
- piirrä, minkä muotoisia ovat s- ja p-orbitaalit
- miten orbitaaleihin liittyvät sivukvanttiluku l ja magneettinen kvanttiluku m

Selvitä kvanttiluvuista

- mitä ne 4 kvanttilukua ovat
- mitä n , l ja m kuvaavat
- miten l :n mahdolliset arvot riippuvat n :n arvoista
- miten m :n mahdolliset arvot riippuvat l :stä
- mitä s voi olla
- mitä sanovat orbitaaleista tai kvanttiluvuista
  - minimienergiaperiaate
  - Paulin sääntö
  - Hundin sääntö

Piirrä laatikkomallin mukaan orbitaaleja 4f:ään asti. Käytä s. 20 marginaalin kikkaa.

Mitä tarkoittaa merkintä $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$?

Tutustu taulukkokirjan elektronimiehitystaulukkoon ss 140-141.

Selvitä

- virittyminen ja laukeaminen
- liekkireaktioissa näkyvän valon syntyminen (<https://youtu.be/Jw0h6ZkxXUY>)

Selvitä jaksollisesta järjestelmästä,

- mitä yhteistä on aineilla saman jakson sisällä ja saman ryhmän sisällä
- mitkä ryhmät muodostavat s-lohkon, ja mistä lohkon nimi johtuu
- entäs p-lohko
- miten orbitaaleihin liittyvät sivuryhmät
- entä lantanoidit ja aktinoidit

Tehtävät: 11-13, 15-16, 17-21, 22-26, 29-36

3. Jaksollinen järjestelmä ennustaa aineiden ominaisuuksia

Selvitä mitä tarkoittaa

- a) elektronegatiivisuus
- b) ionisoitumisenergia
- c) elektroniaffiniteetti

Mistä johtuu, että atomin koko vaihtelee

- a) jakson sisällä
- b) ryhmän sisällä

Miten atomin koko ja ydinvaraus vaikuttavat

- a) aineen metalliluonteeseen
- b) elektronegatiivisuuteen
- c) reaktiokykyyn
- 1) metalleilla (https://youtu.be/jl_JY7pqOM , <https://youtu.be/HvVUtpdK7xw>)
- 2) epämetalleilla (<https://youtu.be/u2ogMUDBaf4> , <https://youtu.be/EvtyMr5EvBY>)
- d) ionisoitumisenergiaan
- e) elektroniaffiniteettiin

Missä päin jaksollisen järjestelmän kaaviota mikin edellisistä on suurimmillaan?

Tehtävät: 37-39, 41-42, 43-49, 51-57

4. Kemialliset sidokset selittävät aineiden ominaisuuksia

Selvitä, miten syntyy

- a) metallisidos
- b) kovalenttinen sidosa
- c) ionisidos

Miten määräytyy, syntyykö kahden eri alkuaineatomin välille

- a) kovalenttinen sidosa
- b) ionisidos

Milloin sidosa on poolinen ja milloin pooliton?

Määrittele

- a) sidosaenergia
- b) sidoksen pituus

Mistä johtuvat veden erityisominaisuudet, jotka liittyvät

- a) pintajännitykseen
- b) tiheyteen
- c) kiehumispisteeseen

Millaisia aineita vesi liuottaa ja miksi?

Miten kaasujen liukoisuuteen vaikuttaa

- a) lämpötila
- b) paine

Selitä osmoosista (<https://youtu.be/SSS3EtKAZyc> , https://youtu.be/w3_8FSrqc-l , <https://youtu.be/eQsAzXr0UCU?t=165>)

- a) miksi ja miten se tapahtuu
- b) missä se esimerkiksi ilmenee

Tehtävät: 60-66, 69-70, 72-75, 77-84, 87-90, 92-100, 102-103

5. Yhdisteen kaava

Selvitä

- a) hapettuminen
- b) pelkistyminen
- c) hapetusluku

Laadi esimerkkien 78-83 avulla reseptit, miten voidaan muodostaa yhdisteelle

- a) empiirinen eli suhdekaava
- b) molekyylikaava
- c) rakennekaava

Anna esimerkki

- a) runko- eli ketjuisomeriasta
- b) paikkaisomeriasta
- c) funktioisomeriasta

Tee nettiharjoitukset

http://legacy.chemgym.net/as_a2/topics/isomerism/quiz_1.html

http://legacy.chemgym.net/as_a2/topics/isomerism/quiz_2.html

Kirjaa säännöt

- a) ioniyhdisteen b) molekyyliyhdisteen
  - 1) kaavan kirjoittamisesta
  - 2) nimen muodostamisesta

Tehtävät: 105-108, 109-114. 116-120, 122-144

6. Molekyylisen kolmiulotteinen maailma

Tutki ss. 98-99 esimerkkiaineilla, millainen ero molekyyllisä johtaa erilaisiin ominaisuuksiin.

Selvitä

- a) VSERP-teoria
- b) Lewisin kaava

Milloin molekyyli on (vaikka esimerkkien avulla)

- a) lineaarinen eli sauvamainen
- b) tasokolmio
- c) tetraedri

Miten selittyy seuraavien molekyylien muoto? Piirrä myös kuvat.

- a) vesi
- b) ammoniakki

Miten tapahtuu hiilen hybridisoitumiset

(<https://youtu.be/R-sxDXnOgnk> , <https://youtu.be/Fhsm0eiFhjl> <https://youtu.be/Kb0mxAMHnfE>)

- a) sp^3
- b) sp^2
- c) sp

Miten hybridisoitumisilla syntyy

- a) hiilten välinen yksinkertainen sidos
- b) kaksoissidos
- c) kolmoissidos
- d) bentseenirengas

Selvitä

- a) sigmasidos
- b) piisidos

Selvitä esimerkkien avulla avaruusisomerian lajit

- a) konformaatioisomeria
- b) cis-trans-isomeria
- c) optinen isomeria

Mistä nimi optinen isomeria tulee?

Millainen on raseeminen seos?

Tehtävät: 147-172